

گاما ی الکترونیک

ویراستاران گاما

چکیده

علت توقف انتشار گاما به صورت کاغذی، و ادامه ی انتشار گاما به صورت الکترونیک توضیح داده می شود. ویژه گی ها ی گاما ی الکترونیک نیز برشمرده می شود.

گاما، شماره ی ۲۵، مقاله ی ۱ (زمستان ۱۳۹۱) ویرایش ۱ (۱۳۹۱/۱۲/۱۱)

Abstract

The reason of stopping print version of Gamma, and publishing it in electronic format is explained. The characteristics of the electronic Gamma is also mentioned.

The electronic Gamma; *Editors of Gamma*;
Gamma, no. 25, art. 1 (Winter 2013), v. 1 (1 Mar 2013)

URL: <http://www.gammajournal.ir>

آخرین شماره ی گاما که به صورت کاغذی چاپ شد، شماره ی ۲۴ بود با تاریخ زمستان ۱۳۸۹. پس از آن تصمیم گرفتیم که انتشار کاغذی ی گاما را ادامه ندهیم. مهمترین دلیل این که با انتشار هر شماره، با شماره گان هزار، حدود نهمصد شماره ی آن روی دست ما می ماند که نمی دانستیم با آن چه کنیم. تعداد مشترکین گاما در آخرین سالها به حدود پنجاه مشترک رسیده بود و به نظر می رسید که کسی برای اشتراک آن انگیزه ای ندارد. برای نوشتن مطلب در گاما هم گویا انگیزه بسیار کم است. مقاله ها ی گاما هیچ امتیاز ی در ارتقاء و ترفیع دانشگاهیان ندارد، و به نظر می رسد انگیزه ی نوشتن مقاله ی آموزشی در فیزیک پیشه ها ی ایران بسیار کم است.

اما، به هر حال هستند کسان ی که انگیزه ی نوشتن دارند، و هستند کسان ی که دوست دارند گاما منتشر شود. ویراستاران گاما، فعلاً، انگیزه ی نوشتن دارند، و فعلاً، حاضر اند برای در آوردن آن از جیب خود، تا حدودی، مایه بگذارند. بنا بر این، ما ویراستاران گاما تصمیم گرفتیم گاما را به صورت الکترونیک منتشر کنیم. همه ی شماره ها ی منتشر شده ی گاما اکنون در منزلگاه گاما، به رایگان در اختیار همه است. انتشار گاما از حالا به بعد به این شکل نحو است: در ابتدا ی هر ماه میلادی، هر تعداد مقاله که تا آن موقع آماده شده باشد منتشر می شود. مقاله ها ی هر فصل، تشکیل شماره ی آن فصل را می دهند. بنا بر این این چند مقاله که می بینید، می شود شماره ی ۲۵، زمستان ۱۳۹۱.

هر مقاله حالا دیگر هویت ی مستقل دارد. به این علت است که یک صفحه ی عنوان، با اطلاعات ی که ممکن است به نظر برخ ی زاید برسد به مقاله ها اضافه شده است. در نحوه ی ارجاع هم، دیگر شماره ی صفحه معنی ندارد، به جا ی آن شماره ی مقاله می آید. این روال ی است که در سالها ی اخیر بسیار ی از مجله ها در پیش گرفته اند، از جمله گروه فیزیکال ریویو⁽¹⁾. حالا دیگر مقاله ها به نوعی زنده اند؛ به این معنی که می توان آنها را تغییر داد، یعنی ویرایش ها ی تازه ای از آنها منتشر کرد. این هم روال ی است که با ظهور اینترنت ممکن شده، و ما مخترع آن نیستیم. مثلاً مؤسسه ی ماکس پلانک مجله ها بی به این معنی زنده منتشر می کند که [Living Reviews in Relativity](#) یکی از آنها است. گاما ی الکترونیک هم به این معنی زنده خواهد بود (امیدواریم). یعنی این امکان به نویسنده داده می شود که ویرایش ها ی جدید ی از مقاله اش تهیه کند. البته، ویرایشها ی قبلی هم چنان در دسترس خواهند بود. باید بتوان بین ویرایشها ی مختلف تمایز قائل شد، و به این علت است که حالا دیگر یک شماره ی ویرایش هم در ادامه ی مشخصات کتابشناختی ی مقاله می آید. به علاوه، این امکان هم هست که نویسنده فایلها بی ضمیمه ی مقاله اش بکند. مثلاً اگر مقاله ای بر اساس یک شبیه سازی ی کامپیوتری است، می توان برنامه ی کامپیوتری را نیز در اختیار خواننده گذاشت.

(1) The Physical Review

یک حُسنِ دیگرِ مجله‌ی الکترونیک این است که عملاً محدودیتِ صفحه ندارد. پیشتر که گاما کاغذی بود، می‌بایست سعی کنیم که تعدادِ صفحاتِ هر شماره مضرب‌ی از شانزده باشد، و البته مضرب‌ی نه چندان بزرگ. این قید دیگر نیست. بنا بر این، علی‌الاصول می‌توان مقاله‌هایی بزرگ هم منتشر کرد. البته مشروط بر آن که نویسنده‌ها بنویسند.

زمان‌ی که برای گاما‌ی کاغذی طرح می‌ریختیم، به این نتیجه رسیدیم که بهتر است گاما در قطع وزیری، یعنی $16.5 \text{ cm} \times 23.5 \text{ cm}$ باشد. حالا دیگر این ضرورت وجود ندارد، اما فکر می‌کنیم بهتر است تا زمان‌ی که علتِ محکم‌ی احساس نشده است به همین قطع وفادار بمانیم. بنا بر این کماکان اندازه‌ی کاغذ $16.5 \text{ cm} \times 23.5 \text{ cm}$ است، نه A_4 . اگر می‌خواهید گاما را چاپ کنید، به این نکته دقت کنید. چاپگر می‌تواند آن را مقیاس کند که یعنی انبساط‌ی با ضریب تقریباً 1.3. از خواننده‌ها‌ی عزیز خواهش می‌کنیم اگر در مورد این قطع مشکل‌ی احساس می‌کنند به ما خبر بدهند.

سعی کرده‌ایم که صفحه‌بندی‌ی گاما تغییر چندان‌ی نکند. حاشیه‌ها کم‌ی تغییر کرده‌اند، و بالا‌ی صفحه هم یک خطِ توضیح هست. این خط که ممکن است زیادی به نظر برسد، برای این است که هر صفحه از هر مقاله‌ی گاما را بتوان تشخیص داد که مال چه بوده است. توضیحات این خط به انگلیسی است تا برای کتابدارها‌ی بی که ممکن است در جاها‌ی دیگر دنیا به این مطالب نیاز داشته باشند نیز مفهوم باشد. فرض ما بر این است که خواننده‌ها‌ی گاما از این اطلاعات انگلیسی به راحتی سر در می‌آورند.